СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 113. Джерзи Ситі, Н. Дж., середа, 17 травня 1933. VOL. XLI. No. 113. Jersey City, N. J., Wednesday, May 17, 1933. THREE CENTS.

З КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА

ПРИВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДАТЕЛЯ У. Н. С., М. МУРАШКА.

ДІТРОЙТ (Мішіґен). — Година 10, понеділок рано. Простора, прекрасно удекорована галя найбільшого й найкращого готелю „Кедилак" виповнена Делеґатами на 18 конвенції У. Н. Союза. За головним столом засіли Головні Урядники і члени Контрольної Комісії та Екзекутиви. Льожі виповнені гостями.

Встає головний предсідатель, Микола Мурашко, й витає присутних:

„Минає 40 літ, як появилась у „Свободі" перша відозва, взиваюча до основання першої народньої організації в Америці. Це початок тої організації, яка сьогодня зветься У. Н. Союзом.

„Глядячи тепер на ту організацію, мусимо склонити свої голови перед тими піонірами, що вже у могилі, й тими, що ще при живих, і разом з ними подивляти величезні здобутки, якими гордиться У. Н. Союз".

Потім Головний Предсідатель згадав за втрати у наших членах за останній рік, а зокрема підніс особливші заслуги Покійного Семена Ядловського, котрий занимав в У. Н. Союзі всілякі уряди на протязі 25 років і о. Володимира Сполітакевича, теж довголітнього Головного Урядника і ревного Союзовця. Всіх тих Покійних Головних Урядників, як і померших членів У. Н. Союза пошанували Делеґати конвенції повстанням з місць.

При кінці привіту Гол. Предсідатель додав, що У. Н. Союз виплатив до кінця 1932 р. понад три й одну четвертину міліона долярів титулом посмертних запомог і сотки тисяч долярів титулом інших жертв і допомог. У. Н. Союз ширив просвіту серед нашої іміграції і попирав з усієї сили боротьбу за наші історичні й людські права та за нашу самостійну українську державу.

На тім скінчилося формальне отворення конвенції.

Скільки є Делеґатів.

Від імени верифікаційної комісії здали звіт делеґати: Михайло Баглай, предсідатель комісії й Іван Цепко, секретар.

Признано як управнених членів 18 конвенції Головних Урядників і 295 Делеґатів, які заступають 288 відділів з 499 голосами.

Президія Конвенції.

Предсідателем конвенції вибрано Омара Малицького, адвоката з Клівленду; першим заступником предсідателя Володимира Цісика з Озон Парк, Н. Й., а другим Івана Пеленського з Филаделфії.

Секретарями конвенції вибрано: першим Дмитра Галичина з Ню Йорку, а другим Івана Годована з Маганой Сіти, Па.

ВЖЕ СКЛАДЕНО ДЕЛЕҐАЦІЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ НА КОНФЕРЕНЦІЮ ДО ЛОНДОНУ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар стейту, Гол, заявив кореспондентам газет, що тепер усі держави світа стоять перед фінансовим та економічним банкроцтвом, якщо майбутня лондонська конференція не знайде шляхів до кооперації всіх держав. На його думку, кожда держава має прийти з пляном економічно-фінансового відбудування свого життя в такому напрямі, щоби пособляти відродженню цілого світа. Коли конференція зможе знайти такі пляни взаїмного співробітництва всіх держав, то щойно тоді світ буде вратований від катастрофи.

Президент Рузвелт рішив призначити членами міжнародньої конференції в Лондоні секретаря стейту Гола та сенатора Пітмана, предсідника сенатської комісії міжнародніх справ. Заступник секретаря стейту, Молі, можливо виїде пізніше на конференцію, коли справи будуть цього вимагати. Тепер підбирають дорадників і технічних робітників американської делеґації на міжнародню економічну конференцію, коли справи будуть цього вимагати конференцію.

СТЕЙТ ВАЙОМІНҐ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ.

ШАЄН (Вайомінґ). — Повітові конференції вибрали делеґатів на стейтову конференцію в справі знесення прогибіції. Дотеперішні вибори дали шість противників прогибіції проти одного сторонника прогибіції. Стейт Вайомінґ висловиться за знесенням прогибіції.

ФАРМЕРСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ У ВІСКОНСІНІ.

МІЛВОКІ (Вісконсін). — Фармерський молочний страйк триває далі. В кількох місцях натовпи фармерів напали на троки з молоком, які везли страйколоми до міста. Молоко вилили фармери на землю, а декого зі страйколомів потурбували.

Поліція старалася не допустити до нападів, але в багатьох випадках це їй не вдалося. Навіть слізні бомби мало помагали поліції.

КРІВАВА БІЙКА НА ЛІСНИЧІВЦІ.

На лісничівці в Сопоті біля Сколього прийшло до крівавої розправи між гаєвими власника місцевих дібр, Пістинера з Підгородець, і бувшого власника цих дібр, Агопсовича, з приводу судового процесу, який ведеться між ними в справі права власности. Підчас суперечки, до якої вмішався син Пістинера, 26-літний Лібер, стрілив несподівано з рушниці гаєвий Агопсовича, Гнат Бренич, і куля пробила вбрання Пістинера, не ранячи його. Тоді Пістинер кинувся на гаєвого і пробив його ножем так, що Бренич згинув на місці. Вивязалася бійка, з якої вийшли з ранами ще два гаєві. Лібера Пістинера та його урядовця Гальперна арештовано.

ЗА ПІДПАЛ.

Перед судом присяглих у Львові відбулася розправа проти 48-літнього рільника Івана Царука з Ременова, пов. Львів, обвинуваченого у підпалі. Обвинувачений чув жаль і злість до своєї жінки, яку підозрівав у подружній зраді і за те, що не хотіла перейти до секти баптистів. Царук почав знущатися над жінкою і довів до того, що вона втікла до своєї сестри. Обвинувачений вирішив пімститися і вночі підпалив будинки своєї шваґрової, пускаючи з димом цілий її доробок. По переслуханню свідків Царука засуджено на 3 і пів року тюрми.

БОЖЕВІЛЬНА РЕКОРДОМАНІЯ.

Інспектор будівельного тресту „Орес" в Пірмазенс, д-р Массен, здобув оригінальний рекорд. На картці паперу величини почтової листівки переписав Массен цілий великий твір Ґетого „Терпіння Вертера", разом около 40,200 слів. Зміст можна відчитати тільки при помочі побільшаючого скла. Та мабуть грубо побив Массена рисівник Кальоро з Сельґотарії, котрий подарував Ґембешові патичок завбільшки сірника, на якому була списана ціла промова премієра, виголошена на засіданні комітету праці. Промова начислює 1,170 слів. Зміст написав Кальоро плятиновим пером, теж його роботи. Подібний дарунок жертвував цей рисівник минулого року Мусолінієви.

ВИСТАВА ПОЧТОВИХ МАРОК.

Обчисляють, що всіх філятелістів є на земській кулі до 30 міліонів. Для тих філятелістів приготовляють у Відні міжнародню виставу почтових марок, що триватиме від 24. червня до 9. липня 1933 року, цебто повні два тижні. Досі зголосилися філятелісти з 38 держав і 130 більших міст земської кулі, що хочуть виложити свої почтові значки на виставі. Досі ще навіть приблизно не можуть обчислити, скільки почтових марок загалом буде на цій виставі.

ГОЛОДІВКА ЧЕСЬКИХ ШАХТАРІВ.

Праскі часописи повідомляють, що 558 шахтярів у копальні „Іван Карло" в Карвіні вже кілька днів голодують. Причиною голодівки є, що управа відправила 8 шахтарів. З копальні вивезли 5 зомлілих шахтярів. Копальня належить до гр. Ляріш-Міниха.

ПРОТИУКРАЇНСЬКІ ДОНОСИ ЖИДІВСЬКОЇ ПРЕСИ.

Польська Агенція Телеґрафічна принесла вістку про німецько-українські протижидівські демонстрації в Чернівцях, спираючись на інформації чернівецьких газет „Морґенблят" і „Таг", видаваних Жидами. Як стверджують чернівецькі українські часописи „Час" і „Народня Сила", інформації згаданих жидівських газет є наскрізь фальшиві. Демонстрували (в ночі з Великодного Вівтірка на середу) румунські кузісти, комуністи і безіменна юрба, що били прохожих Жидів і товкли шиби в ринку та сусідніх вулицях. Що українці націоналісти не могли мати з тією демонстрацією нічого спільного, доказом факт, що демонстранти громили теж українське добро й між іншим повибивали шиби в українському „Народному Домі" при вул. Петровича. Ті демонстранти, що на основі денунціяції „Таг-у" нібито говорили по українськи, говорили на ділі по російськи і були бесарабські Жиди-комуністи, які пекли свою печеню при боці румунських кузістів. Але це не шкодило „Морґенблятови" вписати під адресою румунської влади донос, що, мовляв, „кузісти злучилися з антисемітськими Німцями й українськими націоналістами, щоби демонструвати за Ґітлера і незалежну Україну, яка має обняти Буковину й північну Бесарабію". Цей донос повторила швидко румунська преса і звалила вину з кузістичних чорносотенних громил виключно на Українців.

Проти провокаційної тактики жидівської преси та проти змішування українського руху з кузістичними громилами українська преса в Чернівцях протестує енергійно, закликаючи українське громадянство до бойкоту україножерного „Таг-у" і „Морґеблят-у".

НЕЛЕҐАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ ЗБРОЇ.

Праскі „Народні Лісти" повідомляють про новий нелеґальний транспорт зброї з Італії на Мадярщину окружною дорогою на Варну. Мадярський уряд, мовляв, повідомив міжнародню комісію на Дунаю, що Мадярщина має дістати з Малої Азії вугля для фабрикації газу. До Туреччини відіхала спеціяльна комісія, в якій потайки взяв участь делеґат міністерства гонведів. Вугля дійсно прийшло до Болгарії і його переладували до вагонів, що йшли на Мадярщину, з вуглям навантажили і зброю. Скрині зі зброєю присипали вуглям і так вони дісталися на Мадярщину.

КАТАСТРОФА „МАЛИҐІНА".

Криголом „Малиґін", який недавно виплив до Архангельська, попав по дорозі на ледяні гори. Вони в двох місцях розпороли боки корабля. З трудом добився криголом до Ґрінґабірґ на Шпіцберґені. Там жде помочі. Це вже друга катастрофа за короткий час.

ЗГОРІЛО ЦІЛЕ СЕЛО.

Велика пожежа знищила цілковито село Альтдорф біля Штрасбурґу. Вогонь ширився з такою скорістю, що впродовж години горіли всі будинки села. Ратункова акція пожежних сторож була безуспішна. Шкоди великі.

НЕБЕЗПЕЧНА ЗАБАВА, ЧИ ЧАСОПИС?

Товариство домашної прислуги „Будучність" уладило в неділю в салі ремісничої палати при пл. Стрілецькій у Львові забаву. Коли після забави публика вийшла на вулицю, стрінулася з поліційними органами й постерунковими, що стали шукати притоки до „урядування". Між іншим постерунковий ч. 1682 придержав одну дівчину й видер їй з рук часопис „Молоді Робітники" ч. 4, що перейшов уже урядову цензуру. Налякана дівчина втікла, а поліція взяла собі часопис на памятку.

МОСКОВСЬКИЙ ПРОКУРАТОР.

Останній московський процес проти англійських інжинірів, обвинувачених у саботажі, прославив радянського прокуратора найвищого суду, Андрія Вижинського. Краківський „Час", імовірно за чужими джерелами, подає до відома, що А. Вижинський є польського походження, уроджений у Баку, з польських родичів. А. Вижинський від молодих літ працював у революційних партіях. У 1908 р. застрілив, як упевняє, з необережности гімназистку Буханов і втік з катоги за кордон. У 1920 р. боровся ще з большевиками як меншевик, але від 1924 р. став членом комуністичної партії. Нині він дійшов до становища прокуратора найвищого суду, завдяки своїй широкій освіті, знанню кількох мов і красномовству. Одночасно є він професором у московськім Інституті народнього господарства.

МУМІЯ ЛЕНІНА ПСУЄТЬСЯ.

Як відомо, забальсамоване тіло Леніна большевики вложили до скляної домовини і виставили на прилюдний вид у величавому мавзолеї з червоного мармуру у Кремлі в Москві. Та показалося, що штука бальсамування не припинила природнього процесу гниття тіла. Тлінні останки творця большевизму знаходяться в стані помітного розкладу, наслідком чого вже шість тижнів мавзолей для публики замкнули. У звязку з тим населення Москви шепче потайки, що розклад мумії Леніна це символ близького кінця створеного ним режиму.

БОМБА НА ЗАЛІЗНИЧОМУ ШЛЯХУ.

Недалеко стації Козлів (Радянщина) положив хтось на шини бомбу. Коли надіхав потяг, настав вибух, що знищив паровіз і два вагони. Згинули два машиністи і три пасажири, а багато є ранених. ДПУ арештувало кілька залізничих службовців, між ними й начальника стації Козлів.

ПРОПАЛА СПІВАЧКА.

В Берліні пропала славна оперова співачка Шарльота Бернер. Здогадуються, що вона скінчила самогубством.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

102 число львівського „Діла" (з 25. квітня 1933) впало жертвою конфіскати. Горлицьке старосто сконфіскувало кінцеве речення нотатки про голод на Поліссі, хоча вона перейшла в цілости цензуру в польській пресі („Газета Варшавска" і т. д.).

МОСКОВСЬКА КАМПАНІЯ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ РОЗРОСТАЄТЬСЯ

ҐАЗЕТА „ПРАВДА" РОЗПОЧАЛА КАМПАНІЮ ПРОТИ „ЄФРЕМОВЩИНИ" В УКРАЇНСЬКІЙ НАУЦІ.

МОСКВА (СССР). — Напади ґазети „Комсомольская Правда" на український націоналізм і „контрреволюцію" знайшли собі підтримку в іншій комуністичній московській пресі. Так, наприклад, ґазета „Правда" розпочала кампанію проти „єфремовщини" в Українській Академії Наук, себто проти наукової праці Академії в національнім дусі. Ґазета каже, що хоч самого Єфремова засуджено на заслання й з Академії забрано, зате там лишилися його учні, які ведуть далі українську науку в українськім національнім дусі.

Далі ґазета подає, що на десятки українських наукових робітників є невеличка ґрупа комуністичних діячів в Академії, які не в силі переломити українського національного духа в цілій науковій роботі Академії. Тепер усі напади зосередилися на українському інституті мовознавства, де, на думку „Правди", працює найбільше „петлюрівських" інтеліґентів. Отже треба сподіватися нової „чистки" українських наукових інституцій та українських наукових сил.

ҐІТЛЕР ГОТУЄ РІШАЮЧУ ПРОМОВУ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Канцлер Ґітлер готується до промови, яку має виголосити перед райхстаґом у справі домагання Німеччини права наново узброїтися та в справі інших домагань Німеччини, які вона має виставити перед світом. Свою промову Ґітлер готує в секреті й навіть члени уряду довідаються про її зміст щойно тоді, коли він виголосить її перед райхстаґом. Канцлер увесь час веде наради з міністром справ закордонних та з німецьким представником на конференції в справі розброєння.

Всі признають, що тепер наступили найкритичніші часи в Европі. Від промови Ґітлера й дальшого поведення Німеччини тепер рішиться справа війни й мира в Европі. Німці знають добре, що против них уже фактично утворився замкнений фронт з держав бувшої антанти, з яким не легко боротися.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ РОЗЗБРОЄННЯ ЗАМОРОЖЕНА.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Праці конференції в справі роззброєння фактично припинилися, поки Ґітлер не виголосить своєї промови. Від тих вимог, які він заявить в імени Німеччини, залежатиме дальша доля конференції й те, чи Німеччина лишиться на ній, чи їй доведеться уступитися з конференції.

Вся Европа тепер переживає нервовий настрій, вичікуючи важних подій у найближчих днях.

ЯПОНІЯ ПЛЯНУЄ УТВОРЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОГО ПІВНІЧНОГО КИТАЮ.

ТЯНДЗІН (Китай). — Наступ японської армії на терені північного Китаю розвивається нестримно. Японська армія швидко наближається до старо-давньої китайської столиці, Пекіну, та до головного торговельного міста в цілому північному Китаю, Тяндзіну. Китайська армія здезорґанізована й поспішно відходить.

Наступ японської армії дещо здержується діяльністю повстанських відділів у її запіллю, які поволі ліквідують Японці. Біля себе Японці тепер купчать ріжних діячів північного Китаю, які готові проголосити незалежність цієї частини Китаю й утворити буферну державу між Китаєм та Манджурією.

АНҐЛІЯ ДАЛІ ПІДПИСУЄ ТОРГОВЕЛЬНІ ДОГОВОРИ.

ЛОНДОН (Анґлія). — На передодні міжнародньої економічно-фінансової конференції, яку скликається в Лондоні, Анґлія спішить підписати торговельні договори по можности з якнайбільшим числом держав, щоб забезпечити собі там ринки, переважно для свого вугля. Після підписання договору з Німеччиною та Данією, тепер Анґлія підписала подібний договір зі Швецією та Норвеґією, здобувши таким чином цілу Скандинавію для свого вугля.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЗАКОНА КАЛІФОРНІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — У місцевій анґлійській ґазеті „Парі Геральд" появилось оголошення на цілу сторону, підписане фірмами, які торгують з Америкою. Оголошення це є ніщо інше, як „приятельський" протест проти закона, який ухвалив стейт Злучених Держав, Каліфорнія, в звязку з публичними роботами.

Ті фірми протестують проти того, що в тім законі сказано, що контракти на публичні роботи будуть мати лише ті фірми, які зобовяжуться вживати матеріяли виключно американської продукції.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$7.00	На рік	$7.00
Six months	$3.75	На пів року	$3.75
Three months	$2.00	На три місяці	$2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$5.00	На пів року	$5.00
Three months	$2.75	На три місяці	$2.75

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАМ, ЧИ ВОРОГАМ НА КОРИСТЬ?

Щоби говорити про якусь справу, політичну, національну, культурну чи літературну, треба на ній визнаватися. Треба набути знання у школі, або поза школою. Щоби говорити про рільництво, кравецтво, шевство, пекарню, банк чи торговлю землею, треба теж мати відповідне знання і досвід. А чи не треба теж мати знання, щоби говорити про асекураційне діло, про підприємства, які тепер зараховуються в світі до найбільших і найбільш скомплікованих?

У. Н. Союз не є міліярдовою асекураційною організацією, але є вже міліоновою, опертою на загальних обчисленнях асекурації. А ті обчислення не дозволяють ніякій асекураційній організації давати багато таких полекш, яких домагаються проєктодавці від У. Н. Союза, Але того многі проєктодавці не знають, або не хотять знати. І тому вписують у своїх проєктах, що У. Н. Союз у порівнанню з американськими організаціями бере більше, а дає менше. Тому домагаються календаря і молодечого журналу в дарунку. І ставлять інші вимоги, чисто асекураційні, де теж домагаються дарунку.

Ось такі проєкти друкувалося в „Свободі" цілий місяць. Ішли проєкти за проєктами, а головні урядники й редактори нічого на те не відповідали. Посторонні люди могли набрати враження, що хто знає, чи не є правдою те, що виписується в деяких проєктах, у яких перепачковувано большевицьку програму з її лайкою „буржуїв", що то позасідали на урядничих і редакторських кріслах і обдирають У. Н. Союз та його членів і не відчувають долі бідного робітника.

Такі проєкти не принесуть хісна організації. Навпаки, вони відштовхують людей від У. Н. Союза. І тому 18 конвенція У. Н. Союза повинна застановитися серіозно над цею справою: чи нам далі устами своїх власних членів і свого власного органу нищити свою власну організацію, свій власний доробок.

Бо конвенція повинна бути тим місцем, де можна би видвигати публично такі закиди, які підношено в проєктах, бо там є можливість на ті закиди відповісти і дати можність делегатам бачити дві сторони якоїсь справи, а тимсамим краще в ній зорієнтуватися. Таким чином щойно по такій обміні думок можуть наступити розумні рішення. А коли посторонні люди читатимуть і про закиди і про відповіди, то щойно тоді наберуть поваження і довіря до У. Н. Союза. Тоді така критика і такі проєкти принесуть користь У. Н. Союзови.

О. Сновида.

НЕБЕЗПЕКА КЛЕРИКАЛІЗМУ

Хто пригадує собі передвоєнні часи, пригадує й нагінку, яку вела наша радикально-соціялістична преса проти українського клерикалізму. А тоді клерикалізму в Галичині властиво не було.

Зате тепер він народився, народилися політичні католицькі партії й групи, які хочуть кермувати суспільністю не лише духово, але й політично. В цім — є велика небезпека для українства.

Бо коли в політиці, так сказати „зовнішній", у відношенні до пануючої нації, наші клерикали виступають надзвичайно помірковано й нераз — аж запокірно, то в політиці „внутрішній", у відношенню до українства, до ріжних його течій — клерикалізм виступає войовничо, агресивно й нетолерантно.

Є два органи того клерикалізму — „Нова Мета" й „Нова Зоря". Чваняться вони, що є традиціоналістами, які боронять найсвятіші традиції нації — перед анархістами, націоналістами й т. д. А на ділі? На ділі вони кидають анатему: 1. На **Шевченка**, бо він „згльорифікував гайдамаччину"; 2. на **Франка**, за „безбожну матеріялістичну фільософію" і 3. на **Лесю Українку**, бо вона була „атеїсткою"...

Так клерикалізм ставиться до — що так скажу — нашого сучасного. А до минулого?

І до минулого не краще. Отже вони відвертаються від його найкращих сторінок, від сторінок, які хвалили в нас чужинці навіть. Напр. козацтво — це голота, яка „не лишила по собі нічого кромі пісень про Мамая й інших пияниць непросипних". („**Нова Зоря**", ч. 30, **стаття О. Назарука**). Запорожці — це голота теж, і добре зробила цариця Катерина, що зруйнувала „Січ"... Петро Перший? Це Шевченко наклепав на нього, бо „та Україна так розпустила була дітей своїх, що вже нікому жити на тій Україні не було від харцизяцтва її дітей, котрі нарешті **мусів хтось чужий взяти в руки**". Отже — „Боже, царя храни!"

Таке відношення клерикалів до нашого минулого — великого й славного.

А до большевизму? Здавалосьб, що обовязком католиків є насамперед боротися з безбожницьким большевизмом. А тимчасом боровся й бореться з ним тільки отой „анархістичний" націоналізм. Щож до клерикалів, то роками мовчали вони й не протестували ні словом, коли ціла галицька преса майже підпала під вплив комуністичної дурійки. А тепер — цілу свою енергію сконцентрували клерикали якраз на боротьбі з тою течією в нашім суспільстві (націоналістів), яка найконсеквентніше з тим большевизмом бореться й вже знищила його серед доростаючої молоді. Щож до того, щоб самим боротися з большевизмом, то на це наші клерикали не мають часу. Навпаки, вони — й у „Новій Зорі", і в „Дзвонах". і в „Меті" дуже толерантно ставляться до Росії (як зрештою й до Польщі), до її літератури, в тім числі й большевицької, а спеціяльно — до Тихонівської православної церкви (що є знаряддям у руках большевицької Москви), натомісць остро виступають проти української автокефальної церкви. Дійшло навіть до того, що „Мета", устами Кучабського, проголосила, що — большевизм упаде не скорше, як за двіста літ, та що волів наш нарід бачити збольшевиченим, ніж під впливом націоналізму...

І з тими своїми „ідеями" клерикалізм хоче покласти руку на ціле наше духове й політичне життя, жадає права проводу, щоби всі його слухали та йому і його політиці корилися!

Більш неоправданих претенсій тяжко собі уявити.

Церква є велика річ, і нема нічого релігійнішого народу від українського. І в **справах церковно-релігійних** — обовязком кождого віруючого Українця-католика чи православного — є слухати своєї ієрархії. Але коли ця ієрархія — в імя церкви, прикриваючись її авторитетом — жадає, щоб український загал ішов за нею в усіх її нефортунних **посуненнях політичних** — то це неоправдані претенсії. Чим скорше про них забуде наш воюючий клерикалізм — тим ліпше буде для нього й для народу. Най згадають, як трималося польське духовенство підчас розборів. Най пригадають його великий патріотизм — і тоді зрозуміють, що Українці вже досить дозріли, як нарід, щоби слухати тільки такої церковної ієрархії — яка: 1) не плюгавитиме наші найсвятіші імена (Шевченка і інших), 2) не плюгавитиме нашого славного минулого й 3) не старатиметься завернути нарід від його визвольного шляху...

Коли церковна ієрархія це зрозуміє, ніщо не стоятиме на перешкоді її впливам серед народу, впливам, які вона тепер **сама підкопує** нерозумною політикою деяких своїх ієрархів і газет.

ВІДНОСИНИ НА ЗАКАРПАТТЮ

Розмова з послом до чехословацького сойму, Юлієм Гуснаєм.

У днях 8—11 квітня ц. р. був з гостиною у Львові український посол до чехословацького сойму, Юлій Гуснай, який, як відомо, є членом соціял-демократичної партії на Закарпатській Україні. Користаючи з тієї гостини, наш співробітник перевів довшу розмову з послом Гуснаєм, інформуючись у нього про нинішню ситуацію на Закарпатті та ставляючи йому цілу низку питань.

— Якби я був знав, що у вас така зима, то був би приїхав у кожусі. У нас на Закарпатті вже справжня весна. Коли я виїздив, мали ми 27 степенів тепла, та ледви переїхав Карпати у свому легкому літньому пальті — відразу відчув зміну. Другим разом буду вже обережнійший.

— Яка ціль вашого, пане посол, приїзду до Львова?

— Мій приїзд має цілком приватний характер. У 1931 р. переїздом з Черновець на батьківщину був я у Львові тільки один день. Тоді навязав деякі знайомства та обіцяв приятелям вдруге відвідати Львів. У перший мірі хотів відвідати своїх партійних товаришів, з якими лучать мене віддавна близькі й сердечні взаємини.

— Чи можете, пане посол, подати деякі інформації про сучасні відносини на Закарпатті?

— Дуже радо. Але хотів би знати, які відносини маєте на думці? Чи політичні, чи господарські, чи врешті культурні. Коли питаєте про політичні, то можу сказати таке:

Наш стан до 1929 року, тобто до хвилини виборів до праского парляменту, був інший ніж сьогодні, бо від того часу ми значно зміцнили. Політичні відносини від часу, коли соціяльні демократи приступили до коаліційної влади, дістали іншу форму. Від того часу Українці можуть дихати вільніше. Вони звільна переходять до активізму. Зрозуміло, що як і до 1929 р. було, так і тепер міщанські партії та мадярські групи намагаються цей український активізм по можности припинювати. Але зріст українського руху очевидний. Головно це рух молоді, яка зрозуміла заклик доби. Коли до перевороту в нас не можна було говорити про виразне політичне життя у наших працюючих масах, сьогодні мусимо ствердити, що працюючі маси зацікавились політикою і політика є вже в нашому громадянському житті потрібним чинником. Під цим оглядом можна бачити розвиток на цілій лінії і я переконаний, що цей розвиток з часом піде у користь як працюючих мас, так і в користь української справи на Закарпатті.

Гірше стоять справи в господарській ділянці. Економічна скрута відбивається більше на наших працюючих масах, як в інших частинах чехословацької республіки. Майже дві третини на Підкарпатті у свому господарському житті оперті на лісових багатствах. Як відомо, дерево на міжнародньому ринку не є тепер пошукуваним предметом. Наслідком того нема майже експорту дерева і цілі простори лісів охоплені великою кризою. Влада хотіла би ріжними способами помогти безробітним, але це все не ліквідує скрути. Ми поставлені перед проблемою вирішити це одно з найважніших наших господарських питань. Біду відчуває також наше селянство. У минулім році лихий урожай спричинив по наших селах багато прикрішу ситуацію, ніж досі.

Як бачите, життя на Підкарпатті досить важке і треба нам буде позитивними заходами ті недостатки селянства усунути. Маю тут на думці вирішення земельної реформи та віднову руху і в інших ділянках нашого господарського життя.

Щодо культурної сторінки нашого життя від того часу, про який я вже згадував, зробили ми великий крок вперед. За той час збудували у нас сорок шкільних будівель на державний кошт. Між тими будівлями можете бачити кілька репрезентативних будинків, як наприклад, гімназію в Хусті, виділову школу у Великому Бичкові й інші. І наше внутрішнє культурне життя в останніх 16 місяцях набрало інших форм. Велика частина інтелігенції, головно вчительство, ввійшла на правильний шлях і з успіхом працює для культурного визволення. Зрозуміла річ, що стрічаємося з трудношами і є ще у нас досить елементів, які нам кидають колоди під ноги. Ця шкідлива праця, якщо її не можна називати абсолютно шкідливою, не має вже тої сили, яка могла би припинити розвиток народньої культури. Те саме було в культурному житті тут, у вас, і ми це тепер переживаємо. Рахуємося з тим, що такий стан ще якийсь час потребає, але цей час буде коротший, як це було у вас. Я переконаний, а всі мої співробітники є тої думки, що як у інших народів, так і серед нас мусить врешті перемогти народня культура. І ця аксіома є відома також нашим противникам, але вони не мають настільки сили чи свідомости, щоби признатися до своїх хиб. До цього їх спонукують близькі взаємини з російською еміграцією, яка осіла на Закарпатті. Якби не було того елементу, якого долі ми, як люди, зрештою, співчуваємо, то будова нашої культури спочивала би на трівких підвалинах. Реакція іде у нас саме з тої верстви наших гостей і мені самому прикро бачити таке явище, що і „бабушка російської революції", Брешко-Брешковська, заангажувалася в праці, яка є запереченням цілої її давнішої, світлої, революційної діяльности.

При кінці хочу зауважити, що на Закарпатті відчуваємо недостачу високої господарської школи, яка могла би у нас відіграти тимчасову ролю університету. Наша інтелігенція змагає до того, щоби таку установу заснували, але поки-що ті заходи безуспішні. Справа, на мою думку, дуже проста. Така українська установа в чеській державі вже є. Є нею Українська Господарська Академія в Подєбрадах, яку тільки треба перенести на Підкарпаття.

— А як мається справа із забороною терміну український, відома нам з останньої події з українським учительським товариством?

— У ваших колах поширилася вістка, що міністерство внутрішніх справ Чехословаччини розвязало Товариство Українських Учителів. Це не відповідає дійсности. Товариство не було розвязане, лише офіціяльно заборонено вживати назви „Товариство Українських Учителів на Підкарпатті". Що спонукало міністерство приняти таке рішення, це кожному вчителеві на Підкарпатті відомо. Назва Українець є багатьом пануючим неприємною назвою і через те наслідком таких заходів „наших приятелів" заборонено цю назву. Зрозуміло, що акти тої справи з відомою забороною ще не відложені до архіву. Товариство оснувалося наново як „Учительська Громада" і подало скаргу до Найвищого Адміністраційного Суду, де справа має рішатися.

— Як ставиться до українського руху новий ужгородський епископ, о. Стойка?

— Ми, соціялісти, мало звертаємо уваги, на внутрішне життя церкви, але іменування нового епископа, про якого ми чули, що його підтримує галицький епископат, спонукало нас придивитися новому епископови. Наскільки я поінформований з мадярської проти-української преси, епископ Стойка сказав перед редактором ужгородського мадярського щоденника „Новій Вістник", що „Русини на Підкарпатті не є Українцями ні Москалями, лише „підкарпатськими малоросами" (?!). Це для нас, свідомих Українців, була наче холодна вода, виллята на голову. І з тої заяви епископа ми собі зясували його будучу діяльність. Небаяжкий знавець нашого національного питання!...

(„Діло").

Володимир Левицький.

В РЯДАХ АРМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕПУБЛИКИ (У. Н. Р.)

(9)

Все те, товариші, на що ви дивитесь тільки віддаля одним оком, тепера наше і ми кличемо вас:

Сміливо йдить в наші червоні ряди і вмісці підемо до сонця визволення трудящихся усього світу і вмісці засядемо за стіл справляти пир побіди великого труда, нашого чарівного сонця, нашої укоханої мрії.

Бувший козак запоріжської групи **Володимер Сумний.**

(Вид. Губвідд. Друку. Одеса 1920 р.).

В цій відозві накидуються большевики обидливими словами на головного отамана, котрому не можуть забути, що підняв повстання та боротьбу проти них. За те вихваляє комуна В. Винниченка, за те, що він пішов разом з нею, та називає його „наш найкращий вождь і чесна людина". Відозва завзиває виразно до боротьби з провідниками України, мовляв, „тільки в ІІІ. інтернаціоналі вільно зітхне Україна і зацвіте, як пишна квітка під червоним сонцем пролетарського життя" — (так як тепер „цвите"!). „Чрезвичайка і комуна не страшні для робітника і селянина" — кінчить ця червона летючка свої обіцянки та завзиває іти в ряди червоних наїзників України.

Козаки, прочитавши цю відозву, сплюнули, мовляв: здорово комуна бреше. Козаки, що осталися в наших частинах — це запалені, завзяті вояки в боротьбі за наше визволення, які пережили та бачили на власні очі терор червоних по наших селах. Тому сміються з такої, як вони звуть, „відозви вовка в овечій шкурі" та кленуть комуні.

10. 7. На дворі велика спека; в полі на заставах пече сонце до живого. Пополудні мав курінь відходити до с. Тарнавки Пільної, однак опісля змінено наказ другим, а саме, що підемо в дивізійний запас до с. Рудки (7. в.), де стоїть також оперативний штаб дивізії. Та вкінці остаємось далі на заставах; — чи довго не відомо, бо праворуч нас іде завзятий бій на участку київської дивізії, де комуна підтягла запаси.

11. 7. В год. 4. ранку опускаємо застави та відступаємо дальше через села: Кріпичани (4. в.). Стару Гуту (2. в.), де остається кінното Фролова для прикриття відвороту, через пехарне жидівське, але в гарному положенні між скалами річки тої самої назви — місточко Смотрич — до села Антонівки (5. в.). Тут трохи відпочиваємо. Селяни оповідають про „подвиги" польських відділів, особливо жандармерії. Розбалакавшися з одною жінкою довідуюся, що в кару за відмову „інтимного знайомства" одному „старшому" жандармерії мусіла вона доставляти денно пять штук курей та десять покладків. Траплялися також випадки насилля та грабежі. Минаємо нашвидку с. Чорну (3 в.), де стояти маємо на запас бригади. Околиця цих обох сіл — це камяне підложе подільської площини, яке тут виступає невисокими уломами на верх, що опісля знижуються в напрямі Дністра. Доносить розвідка, що червоні заняли вже місточко Тинну та рушили в напрямі на село Лисогорку. Був це відділ біля 100 кінноткічів та 300 піхотинців. Мали виглядати доволі обдерто, бо у наших частин годі щонебудь захопити, як це ведеться тим комуністам, що мають проти себе Поляків. Проти нас має стояти т. зв. галицька червона бригада, яку під м. Баром стрічав 23. курінь та мав балакати з утікачами від неї (бувшими У. С. С-ами). Є це ті „добровольці" — Галичани, яких комуна „з милосердя" не перестріляла, але для пропаганди свого походу на Галичину — заставила хоч-не-хоч служити червоним. В с. Білій ночуємо, однак на поготівлі, бо пізним вечером почалася скорострільна та рушнична стрілянина на правому крилі дивізії ген. Тютюника. Замітне, що від деякого часу большевики скріпили свої наступи праворуч нас, де й нині київська дивізія втратила 5 скорострілів та кільканацять полонених. Акція червоних мабуть з метою обняти нас з обидвох сторін та не допустити до евентуального нашого звязку з Румунами.

12. 7. Рано відходимо дальше в зади. Ідемо через місточко Лякорунь (7. в.), с. Ружу (5. в.) до с. Михайлівців (2. в.), де мали заняти фронт. Звідсія вертаємось до с. Ружі, а опісля до с. Маріянівки (7. в.) займаємо позицію, щоби дати забезпеку переправі великих обозів І. ладу через р. Збруч до місточка Скали в Галичині. Перед вечером остається в Маріянівці частина куріня як застава, а друга займає фронт в с. Пятничанах до с. Гукова (2 в.). В ночі наближилися червоні до с. Маріянівки, де їх відбила наша застава і згідно з наказом стягнувся цілий курінь в с. Гукові. Всі обози швидко перебираються за Збруч, а наш курінь остається до ранку за с. Гуковом на фронті.

13. 7. Рано опускаємо фронт, хоч червоні зовсім спокійно поводяться. Однак загальний приказ звучить: відступити за Збруч. Курінь здіймається з позиції та йдемо лісом в долину. Перед нами річка Збруч, а за нею галицьке місточко Скала (3. в.). З якимсь дивним внутрішним переживанням зближаємся до цеї історичної річки, від давних часів штучної границі, яка поділила одну велику українську націю на дві половині. Переходиш новозбудований міст, що тепер обвинений соломою та готовий до підпалу при дальшім відвороті, й думки-спомини самі тиснуться у твоїй памяті. Цеж саме рік минає, коли ми — галицька армія — зі схиленими зі стиду головами, з окровавленим від болю серцем ішли за Збруч. „Ой тай зажурились Стрільці Січові"... неслася тоді сумна пісня та відбивалася від надзбручанських скал на те щоби, набравши із цеї таємничої річки нової живої сили, перейти в могутний акорд безмежної віри й надії на новий успіх наї зброї. „Вернуться ще тії, й задрожить колись Варшава..." лунало вже на другому боці річки на Великій Україні й понеслася зі східним українським вітром у Галицьку Волость нова віра — ми побідимо. А мотивом цеї великої загадки — надіятися проти надії — була велична мета — ми ідемо на золотоверхий Київ....

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШІКАГО, ІЛЛ.

Додатковий фінансовий звіт Української Виставової Корпорації.

У березні 1933 р. зібрано в Злучених Державах Америки слідуючі жертви на виставу:

Збірка в Ст. Пол, Мінн.	$44.69
Комітет в Оборн, Н. Й.	61.00
Пані В. Остапчук, Шікаґо	1.00
В. Романків, Мекаду, Па.	2.00
Ст. Шабатура, Медвіл, Па.	2.00
Бр. св. Арх. Михаїла в Стемфорд, Конн., через П. Тирчика	10.00
Комітет в Честер, Па., через М. Тирщовського	31.31
К-т в Дітройт, чер. П. Пошивак	42.57
Бр. св. Георгія, від. 307 УНС., через І. Витязь, Віліемставн	5.00
Тов. Січ, від. 182 УНС, чер. Г. Яськів, Пасейк, Н. Дж.	15.00
Л. Тягнибік, Шікаґо	1.00
Вист. Ком. в Н. Дакота, через О. М. Мартинюк	15.00
Н. Пігура, Джерзи Сіти, Н. Дж.	25.00
Збірка в Мілвокі, Віск., через М. Адамчука	3.00
М. Грубрин, Міннеаполіс, Мінн. (збірка)	17.57
Збірка в прав. церкві і на концерті в Бостон, Масс., через Й. Бербелицького	10.00
Т. Лупів, Дюбук, Айова	50
Бр. св. Юрія, від. 45 Провидіння, через Н. Струсь	10.00
В. Волянський, Клівленд, О.	10.00
Укр. Хор ім. Лисенка, Джерзи Сіти, через С. Гладкого	10.00
А. Дідик, Дітройт, Міш.	2.00
Комітет з Джоліет, Ілл., через І. Федика (збірка з балю)	16.00
Л. Тягнибік, Шікаґо	5.00
Комітет в Міннеаполіс, Мінн., через Т. Канюка	30.00
Комітет в Толідо, О., через М. Прох	46.00
П. Ковалик, Шікаґо (збірка)	9.00
Роб. Союз, від. 40 в Лейквуд, О., через З. Сойко	10.00
І. Придун, Ансонія, Конн.	1.00
Д. Капітула, Мекаду, Па.	2.00
Ст. Милян, Річлендтавн, Па.	2.00
В. Маньківський, Еґ Гарбор	1.00
Н. Буньо, Филаделфія (збірка)	44.25
М. Костів, Озон Парк, Н. Й.	1.00
Стефан Грушкевич, В. Вірджінія (збірка)	19.00
Тов. ім. О. Басарабової, Филаделфія, чер. М. Горохівську	35.50
Комітет в Дітройт, через о. Л. Сембратовича	40.00
І. Слободзян, Селем, Н. Дж.	1.00
Ж. Громада в Асторії, Н. Й.	15.00
П. Кочан, Джоліет, Ілл.	2.00
Тов. ім. І. Франка, від. УНС	10.00
В. Галич, Айова Сіти	1.00
А. Рейтар, Байон, Н. Дж.	5.00
Н. Кузан, Вудбайн, Н. Дж.	2.00
о. Н. Сіменович, Шікаґо	5.00
о. І. Захарко, Байон, Н. Дж.	5.00
Бр. св. Николая, від. 33 УНС	10.00
Тов. ім. М. Січинського, від. 120 УНС	10.00
Бр. св. Николая, від. 49 Згоди Братств	10.00
Тов. Вільна Україна, від. 319 УНС	10.00
Тов. укр. Робітниць, від. УНС	10.00
Укр. Гор. Клюб, Вотервліт, Н.Й.	10.00
Ст. Милас, Н. Й.	2.00
Т. Данилюк (коляда) через Обєднання	10.00
Жін. Клюб, через Обєднання	10.00
Ольга Гладкова, через Обєд.	1.00
Бр. св. Ів. Хрест., від. 277 УНС	10.00
В. Струтинський, Филаделфія	1.00
Софія Будняк, Перт Амбой	10.00
Бр. св. Йосафата, від. 96 Провидіння, Дірборн, Міш., через о. Василя Яворського	10.00

Ukrainian Chicago World's Fair Exhibit,

9300 Cottage Grove Ave.,

Chicago, Ill.,

—o—

МУЗИЧНА ОРҐАНІЗАЦІЯ ПРИ УКРАЇНСЬКІМ ДОМІ В ЗБАРАЖІ.

Час від часу читаємо в часописах про ріжні виступи хорів, співаків, танцюристів, аматорських гуртків тощо, а про виступи таких музичних організацій, як симфонічні й орхестр на дутих інструментах, майже нічого.

Цю прекрасну галузь музики, яка плине з с рця до серця й ушляхотнює найбільше закаменілих уличників, залишено в нас позаду.

Причина цього є мабуть та, що в цій галузі мистецтва є більше перешкод, як у вище згаданих. По перше, що учень мусить купити інструмент і нераз добре заплатити. Друге те, що учень мусить багато присвятити часу й терпеливости, щоби побороти ріжні технічні труднощі інструменту та щоби з нього добути чистий мельодійний тон. Багато знавців піддержують думку, що музика мала й має великий вплив у культурі, розвою й історії народів. Ось такої думки є й заряд Українського Дому в Збаражі, бо оце тому два роки він зорганізував при Домі уту орхестру, „Брес Бенд". До тої орхестри належать молоді й талановиті місцеві хлопці, а її учителем і дириґентом є добр. Микола Когут.

Комітет Збаражчан у Ню Йорку дістав на днях від заряду Дому відозву, в котрій заряд Укр. Дому в Збаражі просить земляків в Америці помогти тій молодій орхестрі. Заряд Дому сам не в силі їм помогти, бо ще має поверх 400 долярів довгу на домі, з дотеперішної будови. Орхестраж потребує конче грошей на закупно відповідних інструментів та на музичні твори. Правда, що тут тепер тяжкі часи, настала кріза, в Америці багато наших громадян ходять без праці. Однак ми не вимагаємо якоїсь великої суми гроша, а лише одного доляра. Коли всі Збаражчани надіслалиб свою жертву, по одному долярові, то певно, що дім вже можнаб сплатити і при тім булаб орхестра, така, яких мало де є в околиці Збаража.

Отже Комітет Збаражчан у Ню Йорку звертається до всіх Збаражчан в Америці і взагалі до всіх щирих Українців, щоби своїми невеликими датками помогли тій орхестрі, як також сплатити довг, який ще тяжить на домі.

Жертви просимо слати на адресу:

Theodore Krasnowsky,

2036 Union St., Brooklyn, N. Y.

—o—

БРОНКС, Н. Й.

Хто має монополь на імя „Українська Громада"?

В ч. 108 „Свободи" поміщено допис п. Василя Морозовича „Ставмо справу ясно". Дописувач гнівається за оголошення, поміщене в 96 і 97 чч. „Свободи", в якім було заповідження спільне свячене нашої української громади, що вже й вдбулося в нашій церковній галі. П. Морозович виходить з того заложення, що коли є в Бронксі одна українська громада, то вже ніяка інша громада не має права називати себе українською. Інші, поза свою, української громади п. Морозович не знає. Пише, що його українська громада існує вже від 10 років. Тимчасом Українці в Бронкс знають, що п. Морозович завязав свою українську громаду щойно два місяці тому. Українське організаційне життя в Бронкс взагалі не проявляється занадто сильно. Існує тут попри відділи українських запомогових організацій, — в першу чергу У. Н. С., Американсько-Український Демократичний Клюб, з яким злучився недавно інший клюб, що існував 7—8 років.

Про життя й діяльність українських організацій у Бронкс вісток не так богато. А Українців тут буде з пять тисяч. Де вони? Де їх діти? Маса старих громадян жиє відмежована від української народньої роботи й байдужа до українства взагалі. Молодь розбрилася по чужих церквах та органїзаціях, — між Айришів, між Поляків, між інших.

Наша Українська' Громада, що влаштувала свячене, гуртується при церкви св. Воскресення. Право до українського імени вона має, бо на це право вона собі заслужила й ніхто їй того права не може відібрати. Ми бажаємо, щоби наша українська громада була українською не лише з імени, але й своєю роботою. Коли п. Морозовичеви не подобається, що в нас було „даремне" спільне свячене, то можна йому хіба порадити: приготове таке саме даремне спільне свячене, яке приготовила наша громада, й зберіть підчас того свяченого жертви на українські народні цілі таксамо, як це зробила наша українська громада, — а ми прийдемо й поможемо вам зложити жертви. Так, наше свячене, завдяки праці нашого пароха, о. Д. Профети, та його дружини й жіноцтва при нашій громаді, було без вступу. Але в часі того свяченого ми зібрали $21.06 на УВО й вислали через Обєднання. Може комусь така гостина не подобається, але дай, Боже, таких гостин більше.

Коли дописувач не чув про українську громаду під ч. 675 Іст 183 вул., то треба було читати таки в „Свободі" про її народну роботу. Він був би довідався, що за пять місяців при тій громаді зібрано $132,-06 на народні цілі, як слідує: Листопадове Свято, 30 листопада 1932, влаштоване разом з 22 від. ОДВУ — $40.00; коляда, зібрана між членами нашої громади на основі адрес, переданих о. парохом відділи ОДВУ — $60.00; з панахиди за полеглих Героїв $7.00; з другої такоїж панахиди — $4.00; зі спільного „даремного" свяченого $21.06. Все те зібрано від листопада минулого року до квітня ц. р. Не зважаючи на це, дописувач пише, що він не знає про українську громаду на 183 вул., а знає, що там є лише церква. Хіба при церкві нема громади? Хіба та громада не українська? Хіба вона не бере участи в українській народній роботі? Хіба може хто заборонити їй звати себе українською громадою?

П. Морозович пише, що його українська громада існує в Бронкс від 10 літ. Гаразд! Хай напише скільки жертв зложила вона за 10 літ (не за пять місяців) на українські цілі. — Не язиком, але ділом і жертвами треба служити українському народови та його визвольним інтересам.

Іван Сивак, предс. Церковної Громади; **Микола Кот,** предс. Братства Церковного, **Вол. Баковський,** кас. тов. 210 від. „Згода"; **Володимир Найдан,** предс. О. Д. В. У. ч. 22; **Василь Закалюжний,** організатор Амер.-Укр. Дем. Клюбу на Ное ave.; **Антін Муш,** Бронкс, Н. Й.

—o—

ВЕСТ ПУЛМЕН, ІЛЛ.

На будову Українського Павільону.

На будову Українського Павільону в Шікаґо зложили: Сестриство Пр. Богородиці, від. 243 У. Н. Союза, Братство Арх. Михаїла, від. 243 У. Н. Союза по $25; Український Національний Клюб, Вест Пулмен $40; Анна Грабінська $5; Ілія Сеніцький $3; по $2: Катерина Руда, Теодор Мінцінський. Василь Шпорлюк, Евген Парійчук, Тимко Янсевич, Петро Шемердяк, Герман Рубін, Володимир Шемердяк; Григорій Заокопний $1.50; по $1: Софія Мацкович, Павло Олещук, Василь Шавала, Михайло Стефанюк, Іван Семчишин, Микола Білик, Теодор Карплюк, Іван Міляновський, Ілія Гаврилшків, Микола Мацях.

Збіркою занявся Виставовий Комітет у Вест Пулмен, до якого ввійшли: Іван Лагола, Іван Семчишин, Тимко Янсевич. Петро Шемердяк.

—o—

СТ. ЛУІС, МО.

Шевченківське свято.

Заходом української православної церкви дня 2 квітня відбувся у нас концерт-свято Шевченка. Вечером по панахиді, яку відправив о. І. Лямпарт, громадяни зійшлись на салю Українського Народнього Дому, де почався святочний концерт.

На жаль, невелична саля в таке важне свято світила пусткою, а то все через несвідомість нашого народу, бо коли роблять якусь народню роботу з одної церкви чи товариства, то з другої не підуть, бо то не їх партія.

Свято відкрив гром. М. Бартіш кількома теплими словами та представив новоприбувшого до нашої громади о. І. Лямпарта, який виголосив вступне слово. Потім виступив церковний хор ім. Лисенка під проводом дяковчителя п. Музички. Хор відспівав гарно вязанку українських пісень. На жаль, мушу сказати, що не було „Заповіту" Шевченка, ні інших підібраних до свята пісень. Потім діточий хор відспівав гарно три пісні. В тім заслуга о. І. Лямпарта, що за короткий час зумів навчити наших діточок співати. Потім слідували декламації шкільних дітей, які виказувалися дуже гарно. Тільки в декотрих українська вимова слів трохи трудна; на це родичі повинні звернути більше уваги, щоб діти краще говорили та вчились української мови.

Святочну промову виголосив. гром. М. Петрівський. Промовець представив зібраним, хто був Т. Шевченко, за що його мучили, яке значення для нас мають його твори. Гром. М. Петрівський закликав, щоб читати та вдумуватись в Шевченкові твори, бо як ми їх зрозуміємо тоді не треба буде боятися ніяких ворогів, які нашіптують та розбивають наше національне життя. При кінці промови закликав, щоб перевести збірку на народні цілі. Опісля слідували знову декламації шкільної дітвори.

Потім виступив Громадський Хор під проводом о. І Лямпарта. Хор відспівав гарно вязанку пісень.

Гром. Бартіш подякував присутним за участь в святі й також усім тим, котрі причинились до влаштування свята. Хор відспівав гимн „Ще не вмерла Україна" й на тім свято закінчено.

Підчас концерту переведено збірку на народні цілі, якою занялись чотири панночки з хору, а то: О. Логуш, А. Федиша, Т. Лесь і Д. Тельович.

Жертви зложили: М. Кульчицький 5 долярів; Е. Чулик 2 дол.; по 1 дол.: о. І. Лямпарт, М. Петрівський, А. Чайковська, Савіцька, М. Добромільський, М. Круховський, В. Логуш, А. Дяків, О. Громоцький, М. Бартіш, В. Щупляк, Й. Павлишин, М. Маґац, Р. Фенчинський, Н. Тельович, І. Добромільський; М. Харів 75 ц.; по 50 центів: Т. Лесів, Ю. Микуляк, В. Голдак, В. Кокоруз, Е. Пюркевич, І. Онуфрей, А. Громоцька, М. Слонський, Д. Іващук, П. Лесів; по 25 цнт.: М. Волянський, О. Коцінський, М. Іващук, І. Любчин.

Разом зібрано $29.75. По виплаченню видатків $2.75, вислано $17 на Український Павільон в Шікаґо, а $10 через Обєднання на боєвий фонд.

Комітет.

ЧЛЕНИ ОРХЕСТРИ:

Згори, з ліва на право, стоять: Антін Левкович, Василь Добротвор, Евген Яремчук, Микола Лінкевич, Теодор Залуський, Йосиф Пех, ГригорійТорщук, Володимир Шміґельський, Теодор Буднік, Іван Кінах, Йосиф Наумович, Ісидор Вамко, Йосиф Данилевич, Теодор Красновський, Василь Загоруйко, Михайло Макарський, Евген Фещук, Олекса Задойко, Кароль Домбик, д-р Іван Кульчицький, Михайло Романчук, Микола Когут, дириґент, д-р Павло Таращук, Григорій Галушко, Мирослав Данилевич і Володимир Панасюк.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів і члениць, що місячні збори відбудуться в суботу, 20 травня, в годині 7.30 ввечір, в гали Чеського Нар. Дому, 29-19 — 24 Евеня. Проситься всіх членів і членів і члениць прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Члени, котрі хочуть переписатись на новий рід обезпечення, нехай принесуть свої старі грамоти на збори. Суспендовані члени, коли заплатять свої вкладки, будуть приняті наново. Ті члени, котрі віддати сво їстарі грамоти до виміни, дістануть нові грамоти на зборах. Пригадується довгуючим, щоб вирівнали сво їзалеглости, бо в противні мразі будуть суспендовані. — Ант. Климишин, пр.; Гр. Василик, кас.; Павло Барнич, секр.

—

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Даєтьс ядо відома усім місцевим і позамісцевим члена Бр. св. Георгія, від. 239, що мітинґ відбудеться в суботу, 20 травня, в годині 7-мій ввечір, в Домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. На цей мітинґ проситься усіх членів явитись, бо є важні справи до полагодження, а довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, бо братська каса вичерпана і за нікого більше вкладок не буде платити. Це є послідне упімнення. Тепер є нагода виміняти свою грамоту і затягнути позичку на нову грамоту та заплатити свої вкладки. — Семен Рудакевич, предс.; Ст. Вільчинський, кас.; Н. Волос, секр.

—

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир ,від. 324, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 21 травня, в годині 6-тій ввечір, в домі Укр. Громади на 23-тій і Бравн ул. Пригадується довгуючим, що будуть суспендовані і наразять себе на шкоду вразі випадку. Котрі члени хочуть перейти на нову систему, зволять принести старі грамоти. Можливо, що делеґат здасть звіт з конвенції У. Н. Союза. — Гр. Григорчук, предс.; Н. Зубик, кас.; М. Туркот, секр.

—

ПЛЕЯНС, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48, повідомле всіх своїх членів, що звичайний мітинґ відбудеться в неділю, 21 травня, в годині 2-гій пополудни, в гали М. Неґребецького, 84 Н. Рівер ул. Проситься кождого члена прибути на час, бо будуть важні справи до рішення. — Стефан Карбовничак, предс.; Й. Кривий, секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ГЕРИ, ІНД. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 100, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 21-го травня, в годині 2-ій пополудни, в Гери Нейборгуд Гавз, 1700 Адамс ул. По переведенню місячних формальностей буде звіт делегата, отму обовязком є кождого члена прийти і довідатись, які зміни зайшли на конвенції. Пригадується всім лченам, що в березні зиесено членську вкладку до місцевої каси і тому не дається більше нікому кредиту. Нехай кождей знає, що як не заплатить своєї вкладки до 21-го кождого місяця, то за нього не будеться висилати до У. Н. Союза, ані за його діти. Отже коли не хочете наразитись на суспенду з членства, то мусите свою членську вкладку зложити на час. — Ст. Стеник, предс.; Андрій Цебак, секр.; Гр. Лавловський, кас.

СТ. ЛУІС, ОМ. Бр. св. Володимира, від. 179, повідомляє, що місячний мітінґ відбудеться 21 травня, в годені 1-ій пополудни. Довгуючих членів взивається прийти і хоч в части сплатити залеглість, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. Члени, котрі вже виміняли свої грамоти, а не можуть вкладок платити, то можуть затягнути позичку на свою грамоту, бо відділ за них більше не буде платети, бо гроші замкнені в банку. — В. Голдак, секр.

ЛОРЕЙН, О. Відділ 50 повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться 21 травня, в годині 1-ій пополудни, в гали де звичайно. Напоминається всіх довгуючих членів, що коли не заплатять свого довгу, будуть суспендовані Хто хоче змінити свою грамоту нехай принесе на мітінґ свою стару грамоту. — М. Шемичик, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21 травня, в годині 2.30 пополудни, в церковній лаге на Скот ул. Проситься всіх члені вприбути на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Члени, котрі ще не змінили своїх старих грамот, а хочуть змінити, хай принесуть свої старі грамоти на мітінґ. Довгуючі члени нехай стараються виповнити свої залеглости, бо в протевнім разі будуть суспендовані. Члени, котрим вже висалалося аплікації за позичкою, нехай також стараються взяти з собою гроші на одномісячну вкладку, бо ще невідомо, чи одержуть поричку від Союза до 21 травня. Котрий член не поступить так, як тут оголошено, то щоб потім не каявся. — В. Колодрубець, предс.; А. Гатала, кас.; Н. Кудринський, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 243, відбуде свій мітінґ 21-го травня, в годині 2-ій пополудни, в гали церковній, 12205 С. Порнел ул. Проситься всіх членів прибуте на цей мітінґ.

ВЕСТ НЮТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 255, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що слідуючий мітінґ відбудеться 21 травня, в годині 7-мій вечір, в домі брата Білака на Ватер ул. На мітінґу делеґат дасть звіт з ухвал конвенції, тому проситься всіх члені вприбути на цей мітінґ, а довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, бо на минувших зборах знесено ухвалу, якою відділ був зобовязався платити за членів до 6 місяців. Тому котрий з членів не заплатить своєї вкладки, а довгуючий свого довгу, то буде суспендований. — Іван Жидик, голова; Гриць Ковальчак, ксарб.; Василь Шемичук, писар.

ОЛІЕН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 363, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться 21 травня, в годині 7-мій ввечір, в гали товариства. На цім мітінґу делеґат дасть справоздання з конвенції У. Н. Союза. Довгуючих членів проситься прийти і вирівнати довг, а хто не може платити повинен явитись і сказати це, то тоді Товариство заплатить за нього вкладку до У. Н. С. Хто не застосується до ухвал товариських, буде суспендований. — Г. Підскальний, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє, що місячні збори відбудуться 21 травня, в годині 1.30 пополудне, в гали церковній, 47 Говп Еве. Проситься членів зійтись на час, а не очікувати аж до вечора. — М. Табачук, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що місячний мітінґ відбудеться 20 травня, в годині 7-ій ввечір, в церковній гали. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Помятайте, довгуючі члени, не забудьте прийти і вирівнати свої залеглосте, бо в противнім разі будуть усі як один суспендовані, як рівнож і діти. Наша місцева каса так зубожіла, що не буде більше платити за нікого. — Н. Плуговський, предс.; В. Колесняк, кас.; Ф. Ковальчук, фін. секр.; Мих. Довгий, рек. секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 21 травня, в годині 1-ій пополудни, в Юніон Гал., ч. сали 4. 2-гий поверх, Норт Вайомінґ ул. Всі члени повинні явитись і заплатети свої вкладки на мітінґу, а тим заощадите непотрібні ртуди для фін. секретаря, а собі пороги, які секретар мусить вам кождого місяця виходжувати. Члени, залягаючі з вкладками, коли не вирівнають в коорткім часі, то будуть суспендовані. — С. Ганнянсський, рек. секр.

БРЕСЛАВ, ПА. Бр. св. Андрея, від. 30, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 21 травня, в годині 1-ій пополудни. Проситься членів прийте на означений час, не годину або дві пізніше. Пригадується всім довгуючим членам, щоби сплачували свій довг, бо хто довгує більше як один місяць, буде суспендований. — Михайло Филиис, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 347, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 28 травня, в годині 2-гій пополудни, о тиждень пізніше тому, що секретар поїхав на конвенцію. Порситься віх членів явитися на тім мітінґу, бо делеґат буде здавати справоздання з конвенції. Також є інші важні справи до полагодження. — Ів. Гатала, предс.; С. Мусій, кас.; Гр. Тимчій, секр.

ЗІ СПОРТУ.

СВІТОВЕ ДЖЕМБОРІ.

1933 р. повний всяких ігриц, стріч і т. п. В лютім 1933 відбулися змагання за світове мистецтво в гаківці (гокей), в літі відбудеться світова студентська олімпіяда в Турині, в Італії, і інші подібні імпрези.

Для нас, Українців, дві з них мають спеціяльне значіння:

Злучені Держави Америки організують всесвітну виставу в Шікаго, щоби звеличати століття повстання цього міста. Всі народи беруть участь у виставі, щоби зарепрезентувати свої здобутки на полі культурнім та економічнім. І Українці проголосили свою участь у виставі.

Другою з важних для нас подій, це є світова стріча всіх Пластунів — Світове Джемборі, яке відбудеться в Мадярщині в днях від 1—15 серпня ц. р.

Пласт (скавтінґ) пішов від хвилини свого заложення великими кроками вперед. Він вповні оправдав всі надії, які покладали на нього його основники. Він потвердив, що ті основи, які були ужиті при його будові, можуть сотворити новий тип пластуна-громадянина.

Від хвилі, коли пласт почав розростатися та ширитися поміж усіми народами, зайшла потреба, щоби пластуни пізнали один другого, обмінялися думками та поглядами.

До цього, крім інших середників, могли служити також пластові зустрічі, тимбільше, що кожна нація, через своїх найкращих синів — свою пластову молодь запізнає з молодю інших народів зі своїми культурними цінностями та надбаннями.

Цього року має відбутися чергове Джемборі. Пластуни усіх націй зі всіх сторін світа поспішать на зустріч до Ґеделе.

І Українці мусять також взяти участь у світовому Джемборі, щоби там зарепрезентувати **Український Пласт,** тимбільше, що усякі народи настільки нами интересуються та опікуються, що наш національний одяг, наші пісні, нашу культуру, наші надбання починають уважати своєю власністю. На останнім Джемборі 1928 р. в Лондоні були присутні кілька наших пластунів, котрі оповідають, що наші добрі сусіди зпід Варшави чи Кракова носили гуцульські топірці, пояси, вишивані сорочки і інше, показуючи чужинцям та хвалячись перед ними, яке то високе мистецке почуття та цінности має їхній нарід. На тім одним факті бачимо, до чого може довести шляхотність „наших опікунів", та заразом відсутність наших представників на подібних уладженнях.

Щоби цьому зарадити та заразом, щоби чужинці мали змогу бачити нас своїми властними очима, українські пластуни вже віддавна роблять старання взяти участь у світовому Джемборі.

Коли головним завданням Укр. Пласту на Зах. Землях було виробловання характерів і вдачі української молоді, а сторони пропаґандивної Пласт не міг провадити з певних добре нам відомих причин, то СУПЕ (Союз Укр. Пласт. Емігр.), котрий повстав по закриттю Укр. Пласту польським урядом, звернув більшу увагу на пропаґандивну працю серед пластової молоді цілого світа.

Наша участь у всеславянському Джемборі в 1931 р. в Празі та югославянському в 1932 р. поширила відомости про Український Пласт та українську справу та зєднала нам багато приятелів поміж молодим та старшим громадянством чужих націй.

Однак пластуни мають дві головні перешкоди. Міжнародне пластове бюро в Лондоні, котре уряджує світове Джемборі, є основане на державному принципі, значить, ми, як недержавна нація, не можемо офіціяльно взяти участи. Та цю перешкоду далосєб усунути, згл. обійти. Далеко важнішою перешкодою, як майже все, є фінансова сторінка, бо така репрезентація є получена з більшими видатками. І хоч наші пластуни збирають самі гроші на покриття коштів, звязаних з виїздом, це все ще не вистарчить.

Щоправда Команда СУПЕ робить старання, щоби роздобути потрібні матеріяльні фонди на грошеву допомогу декотрим пластунам та на інші з тим звязані видатки, однак успіх цеї поїздки буде залежати головно від нашого громадянства.

Українські пластуни не тратять надії, що їм вдасться взяти участь у Джемборі, тому старанно до цього підготовляються.

Участь будемо могли взяти, коли вже не як окрема ґрупа, то, їдучи з іншими пластовими організаціями, зможемо виконати свої завдання і робити свою працю в користь нації.

Пластова ідея не загинула серед нашої молоді. Помимо варварського указу польського уряду з 1930 р., яким розвязано Пласт на Зах. Землях України, Український Пласт існує далі і далі провадитиме свою працю над вихованням нових громадян, загартованих на все фізично і духово.

А клич, який мають і англійські пластуни, „УСЕ ГОТОВ", є нашим дороговказом у майбутнє.

О. С.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Звіт Виставового Комітету Союза Українок Америки.

Попередно оголошено	$792 21
Від того часу зібрано:	
СУА, від. 40, Алентавн, Па.	25.00
СУА, від. 36, Шікаґо, Ілл.	25.00
СУА, від. 14, Клівленд, О.	70.00
СУА, від. 20, Йонкерс, Н. Й.	15.00
СУА, від. 25, Амгерст, Масс.	5.00
Тов. Жіноча Поміч, Ню Йорк	35.00
Сестр. „Любов", від. 37 У. Н. С., Елізабет, Н. Дж.	10.00
Ще з вистави „Безталанна" в Джерзи Сиіі, Н. Дж.	5.50
Пані О. Сеґін, Нюарк, Н. Дж.	5.00
Пані Марія Баланда, Ню Йорк	1.00
П. Гр. Дольний, Джерзи Сиіі	5.00
Н. Д. Шулинда, Ню Йорк Сиіі	1.00
Разом до 22 квітня включно	$994.71

На лісту з Клівленд, О., зложили: І. Тритяк $2; по $1: А. Ручинська, І. Райтер, В. Шевчук, Г. Коваль, Р. Лазірко, І. Добромільський, І. Присташ, В. Пондир, М. Щепка, Лінкон Гай, Н. Н. Сем, О. Кльоцкович, І. Сорохман, Н. Сенчишин, К. Іванцьо, А. Котович, О. У. И. Р., М. Левицький, І. Білинський, П. Міхаленко, І. Добровольський, К. Козир, І. Шимочко, Гр. Василь, Семен Брунорський, Р. Сеник; по 50 ц.: Ев. Підзирайло, К. Возна, С. Михно, О. Бобко, П. Павук, Н. Лимещук, Д. Добровольська, В. Прокопів, Т. Олійник, Ю. Кирек, В. Шмельма, М. Токар, М. Бурий, Е. Бахоровська, Т. Гутрик, М. Кривий, Т. Зарічна, І. Когут, М. Рурик, А. Фоца, Сем. Постелюк, А. Мовчко, А. Щерба, М. Корінко, С. Сушильницька, І. Клим, Катерина Кошицька, Т. Богнюк, І. Мазур, К. Варшовська, В. Леміщук, К. Козир, А. Філь, Микола Коїк, В. Чорний, О. Липан, П. Попович, В. Добрван, Ю. Ґбур, С. Воробель, О. Запоронюк, М. Лещишин, М. Лопушанська, А. Кедьо, Ст. Кузік, А. Риджик, М. Лозинська; М. Турчак 35 ц.; по 30 ц.: І. Форенс, Марія Бахоровська; по 25 ц.: Ю. Бліш, А. Горій, А. Заґватка, М. Ропушанська, І. Роляк, Ю. Рета, М. Мачковська, А. Бучуляк, А. Заремба, А. Коваль, Т. Сендеґа, Ф. Ипик, М. Іванейко, К. Наконечна, М. Дуковський, П. Лемещук, І. Оленюк, Р. Кольницька, Р. Пукач, К. Савчак, М. Ніцецький, Д. Заяць, М. Морозович, М. Олексик, М. Лупан, І. Лупушин, А. Матешин, М. Дорош, І. Будник, М. Мазур; Н. Н. 20 ц.; по 10 ц.: С. Дмитрів, К. Семеняк. З каси відділу $5. Доложили по $1: Катерина Ділай, Катерина Мураль, Розалія Волошин, Анастасія Коберська, Софія Чубінська. Зібрали: Р. Волошин і П. Нагірна. Переслано до Комітету $70.00.

ЗА ВИСТ. КОМІТЕТ СУА:
Емілія Угорчак, скарбничка.

Зміна в Управі Виставового Комітету.

З огляду на це, що писарка Комітету, пані Павлина Авраменко, виїжджає до Шікаґо на неозначений час, Головна Управа СУА іменувала паню Софію Гаврилко з Ню Йорк Сиіі, котра обійме свій уряд з днем 1-го травня б. р.

Олена Лотоцька, голова СУА.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписаний член від. 97 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі мені стали великою поміччю у моїм нещастю. Також щиро дякую місцевим урядникам і членам за їх труд. Хто з Українців ще не є членом Українського Народного Союза, то нехай вступає, бо тільки батько Союз поможе в біді і в нужді, більше ніхто.

І. Бабірад.

Я, нижче підписаний, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $50. Також дякую місцевим урядникам від. 15 У. Н. С. за їх труд.

Василь Пухта.

—о—

Я, нижче підписана, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за виплачення мені посмертного по покійнім мужу Григорію Маслію в сумі $1,000. Бл. п. Григорій належав до від. 155 У. Н. Союза в Перт Амбой, Н. Дж. Також дякую всім членам згаданого відділу за відвідини, як також, що так численно прибули на похорон і відпровадили тіло на вічний спочинок.

Марія Маслій, вдова.

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

(45)

Літаюча потвора стрілою направилася на Тарзана та його сопутників. Тарзан випустив стрілу й влучив нею в груди потвори. Вона не сподівалася такої зустрічі й від тої несподіванки та від болю подалася вгору й здавалося полетіла геть. Тарзан уже думав, що легко відбився від потвори, а Тор і Тарґаш стояли біля нього здивовані й перелякані. Вони ще не могли спаматитися, що т к скоро цей їх страшний ворог подався геть.

Та ось ота потвора різко повернулася в повітрю, зробила кілька кругів і знову подалася в напрямі до своїх ворогів. Тарзан не встиг отямитися від несподіванки й здивування, з якою легкістю ота величезна потвора кинулася на них. Мов сокіл спадає на ластівку, так вона злетіла на Тарзана. Він почув відразу, як щось гостре впялилося йому в спину, а потім побачив себе в повітрю. Потвора несла його геть у безвісти.

Тор хотів кинути свою списую, але спинився. Він боявся поранити Тарзана. Тарґаш безпомічно й перелякано розмахував своїм важким києм, не знаючи, що тепер робити. А тимчасом Тарзан усе далі зникав на обрію. Потвора несла його через гори Ціпдара. Тарзан тепер не годен був думати нічого й нічого не міг робити. Вбити потвору, значить упасти разом з нею на гострі скелі гір і загинути. Треба було коритися своїй до

Довго Тор і Тарґаш дивилися, як за обрієм зникала маленька чорна пляма, якою був Тарзан і потвора. Разом з тим для Тарґаша й для Тора зникало те, що їх єднало між собою. Тепер знову вони опинилися, віковічні вороги, один перед другим, без того, хто примирив їх. Нарешті Тарґаш сказав: „Наш приятель мертвий. Нам нема потреби бути далі разом!" Після цих слів він повернувся й пішов геть з гір у долину, а Тор подався далі в гори.